

SIRE: Polarisatie leidt voor 1,4 miljoen Nederlanders tot minder of geen contact met familie of vrienden

Nieuwe campagne 'Verlies elkaar niet als polarisatie dichtbij komt' wil bewustwording creëren om problematische tegenstellingen samen te overwinnen

Amsterdam, 10 januari 2023 - 75% van de Nederlanders is van mening dat polarisatie de laatste jaren sterk is toegenomen in onze maatschappij. Dat blijkt uit nieuw onderzoek* in opdracht van Stichting Ideële Reclame (SIRE) en sluit aan bij de conclusie die het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) recentelijk presenteerde in haar rapport Burgerperspectieven**. Aanleiding voor SIRE om vandaag een nieuwe campagne te starten met als thema: 'Verlies elkaar niet als polarisatie dichtbij komt'. Temeer omdat maar liefst 1,4 miljoen Nederlanders het contact met vrienden, familie en collega's heeft verminderd of zelfs beëindigd omwille van meningsverschillen over actuele maatschappelijke onderwerpen. De campagne laat zien dat verbondenheid met elkaar een groot goed is en dat je samen in staat bent problematische tegenstellingen te overwinnen.

Uit onderzoek van DVJ Insights in opdracht van SIRE blijkt dat het gevoel van polarisatie - een veelal negatief ervaren vorm van tegenstellingen - bij 54% van de Nederlanders resulteert in zorgen. De meest genoemde zorgen zijn: toename van conflicten (64%), zich niet openlijk kunnen uiten (40%) en geen debat meer kunnen voeren met elkaar (37%). Meer dan de helft van de Nederlanders denkt gevoelsmatig op hun woorden te moeten passen om een conflict te voorkomen.

De onderzoeksresultaten tonen aan dat de maatschappij blootstaat aan verharding in de manier waarop we over elkaar denken, ook wel 'affectieve polarisatie' genoemd. Een op de vijf respondenten zegt vooroordelen te hebben over iemand met een ander standpunt en een op de tien geeft zelfs aan mensen te zijn gaan haten vanwege een andere mening.

Polarisatie in kleine kring

Ook op persoonlijk niveau zijn confronterende effecten te zien. Ruim een derde van Nederland ervaart polarisatie in hun persoonlijke omgeving en geeft aan dat dit in de privésfeer tot een conflict geleid heeft. Bij driekwart van deze mensen leidt dit tot een vervelende sfeer, frustratie

of irritatie onder familieleden, vrienden en collega's. Dat dit alles een groot negatief effect heeft op de band tussen hen is duidelijk: 1,4 miljoen Nederlanders heeft door discussies over polariserende onderwerpen het contact met naasten zien verminderen of zelfs verbroken. Wanneer gevraagd wordt welke onderwerpen tot conflict leiden, komen maatschappelijke thema's zoals immigratie, stikstof, corona/vaccinatie, klimaat en Zwarte Piet het meest naar voren.

Als wordt gevraagd naar een eigen aandeel, geeft 34% van de respondenten aan zelf oorzaak te zijn van polarisatie. 27% zegt dat ze in gesprek met andersdenkenden de ander probeert te overtuigen van het eigen standpunt.

Dr. Eelco Harteveld, universitair docent Politicologie Universiteit van Amsterdam: *"De onderzoeken van SCP en SIRE laten zien dat er terecht grote zorgen zijn over het toegenomen gevoel van polarisatie. Het is goed ons te realiseren dat we allemaal een blinde vlek hebben en de wereld bezien door een gekleurde bril. Dat is heel menselijk. Automatisch delen we de wereld in: 'wij' en 'zij'. Over de laatste groep hebben we vaak onze mening en vooroordelen klaarliggen. Dit besef is belangrijk, omdat dat het begin van de oplossing is."*

SIRE campagne: 'Verlies elkaar niet als polarisatie dichtbij komt'

Vandaag vindt de aftrap van de SIRE campagne plaats om mensen bewust te maken van de problematiek rondom het toegenomen gevoel van polarisatie.

Veel Nederlanders geven in het onderzoek aan niet te weten wat ze moeten doen als polarisatie zich voordoet in hun persoonlijke omgeving. De stichting hoopt te laten zien dat je zelf veel kan doen om elkaar, zowel in de maatschappij als in persoonlijke kring, niet kwijt te raken. In samenwerking met sociaal psycholoog en rechtswetenschapper Kees van den Bos worden op SIRE.nl praktische tips gegeven om verschillend denken niet uit te laten monden in onbegrip en conflict.

Kees van den Bos: *"Als we polarisatie willen voorkomen dan is het belangrijk ons echt te verdiepen in andere meningen. Niet te snel denken dat andere ideeën onzin of immoreel zijn."*

Luister eerst naar anderen. Geef daarbij aan dat je vreedzame gesprekken wil, met respect voor elkaar en de democratische rechtsstaat."

Marc Oosterhout, voorzitter SIRE: *"We zijn ons bewust van de complexiteit en gevoeligheid van dit onderwerp, maar de resultaten van het SCP en ons onderzoek laten zien dat er hoge urgentie is om het bespreekbaar te maken. Polarisation voelt bedreigend. Voordat je het weet, verlies je elkaar. Tegelijkertijd zijn we er zelf medeverantwoordelijk voor. Iedereen kan polariseren, maar iedereen kan ook verbinden. Onze campagne is een oproep daartoe."*

De campagne is vanaf nu overal te zien: op TV, radio, bioscoop, buitenreclame, online, sociale media, SIRE.nl en in dagbladen en tijdschriften.

NOOT VOOR REDACTIE

Vragen en interviewverzoeken

Voor vragen en/of interviewverzoeken kunt u terecht bij PR en communicatie bureau Coopr: Monique van den Berg via monique@coopr.nl of 06 15 90 73 54

Bronnen:

* 0-meting DVJ Insights i.o.v. SIRE. N=1000, kwantitatief online onderzoek uitgevoerd van 28-11 tot 3-12-2022, Nederlands publiek 18+

** Continu Onderzoek Burgerperspectieven 2022|2, Sociaal en Cultureel Planbureau december 2022

Voor de campagne heeft SIRE met de volgende experts/wetenschappers gesproken:

Dr. Eelco Harteveld, universitair docent Politicologie Universiteit van Amsterdam

Prof. Dr. Hans Boutellier, hoogleraar polarisatie Vrije Universiteit Amsterdam en voorheen directeur van het Verwey-Jonker Instituut

Prof. Dr. Kees van den Bos, sociaal psycholoog & rechtswetenschapper Universiteit Utrecht

Prof. Dr. Paul Dekker, hoogleraar Civil society Tilburg University

Prof. Dr. Paul van Lange, hoogleraar sociale psychologie Vrije Universiteit Amsterdam

Over SIRE

'Verlies elkaar niet als polarisatie dichtbij komt' is een initiatief van Stichting Ideële Reclame, een onafhankelijke stichting die sinds 1967 campagnes maakt voor belangrijke maatschappelijke onderwerpen. Vanuit de gedachte 'De maatschappij. Dat ben jij.' wil SIRE met haar campagnes mensen wakker schudden, aan het denken zetten en in beweging krijgen. Om zo de maatschappij een beetje mooier te maken. Alle SIRE campagnes komen tot stand middels de belangeloze medewerking van de communicatiebranche.